

KERK & Leven

AARTSBISDOM

12 DOSSIER
VATICANUM II,
HET WERK IS NOG
NIET AF

Kardinaal Danneels verwacht van paus Franciscus nog heel wat ingrijpende hervormingen

NR. 19 | WEEKKRANT | 8 MEI 2013 | JAARGANG 74 | WWW.KERKENLEVEN.BE

Bedelen weer verbieden?

Amper twintig jaar geleden werd de wet op de landloperij afgeschaft, maar nu gaan er stemmen op om het bedelen opnieuw te verbieden

- ▶ Nieuwe en opdringerige groep bedelaars uit Oost-Europa in Gent is het motief
- ▶ Andere bedelaars evenzeer gevisieerd
- ▶ Arm zijn is geen misdrijf en bedelaars beboeten, brengt bendes nog niet in het vizier

Lieve WOUTERS

Bedelen is van alle tijden en de aanpak van het fenomeen maakte een hele evolutie door. In de middeleeuwen konden gekende bedelaars rekenen op liefdadigheid, landlopers daarentegen werden verjaagd. De wet op de landloperij van eind negentiende eeuw maakte dat onderscheid niet. Wie geen brood kon kopen, werd bestempeld als landloper en opgesloten in Wortel of Merksplas.

Vanaf 1920 kwamen er meer en meer sociale wetten die de problemen bij de wortel aanpakten en aan het einde van de twintigste eeuw stonden beide kolonies zo goed als leeg. Onder Europese druk werd de omstreden wet in 1993 afgeschaft. Bedelaars, nu 'dak- en thuislozen', kwamen terecht in de hulpverlening.

Moeten de kolonies weer open? Daar lijkt de Gentse burgemeester Daniël Termont (SP.A) op aan te sturen met zijn oproep om bedelarij opnieuw strafbaar te maken. De motivering voor die oproep is te zoeken in de komst van een nieuwe en opdringerige groep bedelaars in Gent. Die groep komt bovenop de relatief grote instroom van Roma uit Bulgarije, Slowakije en Roemenië sinds vele jaren.

In de landen van herkomst krijgt deze etnische minderheidsgroep te maken met bittere discriminatie. Waar het stadsbestuur altijd zoveel mogelijk inzet op integratie enerzijds en ontrading van nieuwkomers anderzijds, lijkt het nu te kiezen voor een andere aanpak.

Geld geven is niet altijd het goede antwoord, maar de bedelaar negeren, zal zeker niet bijdragen tot menswaardigheid. © Reporters

Elias Hemelsoet is als onderzoeker sociale agogiek aan de UGent gespecialiseerd in onderwijs aan Romakinderen. Als medeoprichter van de zelfhulpgroep Opre Roma kent hij de problematiek van de Roma in Gent erg goed. Hij begrijpt dit initiatief van de burgemeester niet.

„We moeten het probleem bij de wortel aanpakken, in plaats van het symptoom te bestrijden”

„Als het is om overlast aan te pakken, volstaan de GAS-boetes, die nu al geregeld uitgedeeld worden”, zegt hij. „Als het is om de bendes aan te pakken, kun je be-

ter de bedelaar volgen naar de uitbuiters. Ik ben het er volstrekt mee eens dat criminele netwerken moeten worden opgerold, maar hier lijkt het er meer op dat de stad een sociaal fenomeen wil aanpakken omwille van een schoon straatbeeld. En dat is onrechtvaardig.”

Bij de zelfhulpgroep Opre Roma begrijpen de Roma die hier al langer verblijven, zelf niet goed waarom zij gestraft worden voor feiten waar ze niets mee te maken hebben. Hemelsoet: „Ze voelen zich weggedrukt door een nieuwe groep die agressief te werk gaat door gehandicapten en kinderen in te zetten en door ongevraagd wagens te wassen aan kruispunten. Bedelarij is een probleem, zowel menselijk als sociaal, maar meer dan een misdrijf

is het een symptoom van de grote ongelijkheid in Europa.”

Het is dan ook vooral op dat niveau dat er meer actie moet worden ondernomen, vindt de auteur van *Roma in het Gentse onderwijs* (Academia Press, 2013). „Iets verhelpen aan het nog altijd stuitende racisme in hun landen van herkomst, zoals Slowakije, was een bindende voorwaarde voor die landen om bij de Europese Unie te komen. Er is echter maar weinig veranderd. Europa is te laks.”

Intussen ziet de jonge onderzoeker dat ook 'reguliere' bedelaars in Gent uit de chique winkelstraten worden verjaagd. Een algemeen verbod op bedelen zou niet enkel Roma treffen, die al dan niet in georganiseerde groepen op die manier wat geld konden verdienen in ons land, maar

evenzeer andere dak- en thuislozen. In onze samenleving is er inderdaad nog altijd (een groeiende) groep mensen die een beroep moet doen op liefdadigheid om te kunnen eten.

Die liefdadigheid staat onder druk, omdat ze geen structurele oplossing biedt en onrecht in stand zou houden. De ogen sluiten voor de ellende en de realiteit van die mensen, is echter ook geen humaan antwoord. „Of je nu geld geeft of niet, vanuit het christelijke perspectief is het vooral belangrijk dat je een bedelaar waardeert als mens. Dat kan evengoed door hem naar de juiste hulp te leiden of het gesprek aan te gaan. De bedelaar negeren daarentegen, kan nooit bijdragen tot zijn gevoel van menswaardigheid”, zegt Hemelsoet.